

Tijdschrift voor Tandheelkunde

NOVEMBER 1941 XLVIII JAARGANG AFLEVERING 11

REDACTIONEEL GEDEELTE

KUNSTHARS

Nadat de tandrubber sinds eenige generaties supreem had geregeerd, is gedurende de laatste decennia een hardnekkige aanval op die alleenheerschappij gedaan door de introductie van de kunstharsen.

De voornaamste reden was wel, dat de kleur van de rubber leelijk was en leelijk bleef, zoodra deze te zien kwam, waardoor veelal het aesthetisch effect, ook van het overigens nog zoo mooi gemaakte werk verloren ging.

Vandaar dat men door opgeslepen rose porselein, het zogenoemde „continuous gum” verbetering trachtte aan te brengen en in de latere jaren ook wel zelf rose porselein bakte om verloren gegane tandvleeschruimte te vervangen. Dit is echter omslachtig en kostbaar en ook hier waren de resultaten lang niet altijd bevredigend.

Geen wonder dus dat de tandheelkundige wereld met vreugde een nieuw preparaat begroette, dat wat de kleur betrof een zeer aanzienlijke verbetering bracht en met veel illusies werd het in de praktijk toegepast.

De teleurstelling was echter groot. Dat de vervaardiging omslachtiger en duurder was, werd licht geteld; dat echter de kleur, waarom het nu juist te doen was niet bestendig bleek en het mooie, doorschijnende rose, na eenigen tijd veelal ging variëren tusschen tomaat, sinaasappel of citroenkleur was veel erger. Maar dan kwam er weer een nieuw merk in den handel, waarvan verzekerd werd dat het nu heusch prachtig was, met gewoonlijk hetzelfde teleurstellende resul-

taat. Zoo sukkelde men door, totdat eindelijk de laatste jaren preparaten werden gefabriceerd, die inderdaad aan hooge eischen bleken te voldoen. En nu in dezen oorlogstijd de rubber is uitgeschakeld, bezitten wij gelukkig in de kunstharsen een product dat in staat is de rubber voor de meeste gevallen volledig te vervangen.

In den allerlaatsten tijd heeft men zelfs producten op de markt gebracht, die niet alleen als basis voor de prothese kunnen dienen, maar die door velen warm worden aanbevolen ook ter vervanging van den porseleinen tand.

Dit is momenteel te belangrijker, omdat ook de aanwezige voorraad porselein dreigt ons in den steek te laten en wij dan in de moderne kunstharsen middelen bezitten in staat om het porselein met succes te vervangen.

Wanneer men de groote hoeveelheid literatuur bestudeert, die in den laatsten tijd over dit onderwerp is verschenen, dan blijkt daaruit dat de meeningen over het succes nog verdeeld zijn en vooral, dat de kinderziekten van dit product nog niet zijn overwonnen, terwijl ook de nog steeds voortdurende verbeteringen door den fabrikant aangebracht, aantoonen dat deze zelf zich van dit feit terdege bewust is. Toch is het enthousiasme van vele gebruikers wier ernst niet in twijfel kan worden getrokken, voldoende om ook een scepticus te bewegen deze methoden te gaan toepassen. Voor den tandarts is dit eenvoudig genoeg, want zijn methodes van preparatie in den mond veranderen slechts weinig, onverschillig het materiaal wat hij gebruikt en er zullen er nog maar weinigen zijn die het product zelf ook vervaardigen. Het leeuwendeel komt dus neer op den arbeid in het laboratorium en wij gelooven dat veel kritiek op de resultaten een gevolg is van het feit dat bij de vervaardiging de noodige voorzichtigheid niet wordt betracht. Dit is gemakkelijk te begrijpen, omdat de technicus gewend is met materialen om te gaan (rubber, goud) die hij van jongsaft heeft leeren hanteeren, waarvan hij alle eigenschappen terdege kent, waarbij hij in den loop der jaren gewoonlijk zelf allerlei knepen heeft gevonden van het nóg beter, nóg vlugger, nóg solider te doen en nu dit nieuwe materiaal, dat betrekkelijk eenvoudig in de bewerking is even gemakkelijk wenscht te

hanteeren als dit voor zijn overige werk geldt. Hier komt nog bij dat de aanwijzingen van den fabrikant niet uitvoerig zijn en dat men veelal meent door experimenten met andere preparaten voldoende georiënteerd te zijn, wat zeker voor deze kunststoffen, waar iedere wijziging ook verandering bij het vervaardigen meebrengt, nimmer gelden kan. Men is dus vooral aangewezen op de verspreide tijdschriftliteratuur waarin de ervaring van de practici wordt vermeld en het is de vraag of deze voldoende wordt bestudeerd.

Voor zoover het mogelijk is thans reeds eenige praktische conclusies te trekken, kan men zeggen dat met de verschillende kunstharsen goede resultaten te bereiken zijn en dat momenteel nog niet uit te maken is of het droge persen de voorkeur verdient boven de „natte” methode. Het voordeel van de kunsthars voor kroon en brugwerk, de grootere elasticiteit ten opzichte van het porselein, is een nadeel waar het betreft de mogelijkheid van het loslaten van de kroon van den stomp. Vandaar dat aanbevolen wordt tinfoelie te gebruiken ten einde meer ruimte voor het cement te krijgen. Ook de dikte van den kunstharskroon speelt een rol, daar de kauwvlakte met het oog op de hardheid ten minste twee millimeter moet bedragen en dit bij elementen met levende pulpæ niet altijd te bereiken is. Bij de vervaardiging van brugwerk geheel uit kunsthars blijkt alweer de elasticiteit een nadeel, daar de brug òf los kan laten, ofwel door kan buigen, zoodat zeker bij groote bruggen een metaalversterking noodzakelijk is, waarbij, teneinde de kleur te behouden dit metaal met een lak bedekt moet worden. Zeer waarschijnlijk zal de ervaring ons in de toekomst kunnen behoeden voor thans nog gemaakte fouten en daarom is het van het grootste belang dat de bij de verwerking van dit materiaal opgedane kennis zoo spoedig mogelijk wordt medegedeeld. De redactie wekt daarom de lezers op ons hunne ondervindingen op dit gebied niet te onthouden, opdat zooveel mogelijk profijt kan worden getrokken uit wat de praktijk ons in dit opzicht leeren kan. Dat de kunsthars, ook in normale tijden, een belangrijke plaats in de tandheelkunde zal blijven innemen is niet meer aan twijfel onderhevig, thans geldt het zoo snel mogelijk de beste resultaten te verkrijgen, waartoe wij een beroep doen op ieders medewerking.

RED.